

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 31

DOM

2017-12-12

Meddelad i Stockholm

Mål nr

11807-17

SÖKANDE

Mediq Sverige AB, 556252-2317

Box 10302

434 24 Kungsbacka

MOTPART

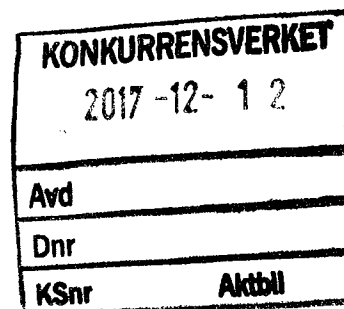
Stockholms läns landsting, Upphandlingsenheten

Box 22550

104 22 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 892174

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag–fredag 08:00–16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt		

YRKANDEN M.M.

Stockholms läns landsting (SLL) genomför en upphandling av ramavtal avseende läkemedelsautomater, förrådshanteringssystem samt styrsystem, dnr LS 2015-0218, SLL460. Upphandlingen genomförs som ett öppet förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling. Av tilldelningsbeslut som sändes ut till samtliga leverantörer den 8 maj 2017 framgår att kontrakt tilldelats annan leverantör än Mediq Sverige AB (bolaget).

Bolaget ansöker om överprövning och yrkar i första hand att upphandlingen ska göras om. I andra hand yrkas att rättelse ska ske på så sätt att utvärderingen görs om. Till stöd för sin talan anför bolaget bland annat följande.

SLL har agerat i strid med 12 kap. 1 § LOU i upphandlingen. Hela kostnaden för kontraktet har inte tagits med i utvärderingen och det har medfört att anbudet med högst pris har antagits. Vidare har SLL brustit i öppenhet och förutsägbarhet genom att inte utföra utvärdering vid referenssite på det sätt som angivits i anbudsinbjudan och inte heller redovisat resultatet från besöket på vinnande anbudsgivare Health Techs referenssite. Health Techs anbud borde ha förkastats eftersom dess utrustning inte uppfyller samtliga skalkrav. Bolaget har lidit skada då dess anbud uppfyllde alla krav samt var det ekonomiskt mest fördelaktiga och skulle ha antagits vid en korrekt utvärdering. Vidare hade bolaget kunnat lämna ett mer fördelaktigt anbud enligt nuvarande utvärderingsmodell om förutsättningarna varit tydligare.

Utvärderingsmodellen strider mot syftet med LOU då samtliga kostnader inte beaktas i utvärderingen. Kostnader för reservdelar utvärderas inte och kostnaden för serviceavtal utvärderas inte i rimlig utsträckning. Dessutom framgår inte i vilken utsträckning de olika modellerna för underhåll beräknas användas. Eftersom det får stor betydelse för det totala värdet av kontraktet är förfrågningsunderlaget inte förutsebart.

Enligt anbudsinvjudan är tilldelningsgrunden för kontraktet det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Ett totalpris för offererade tjänster och produkter sammanställs i bilagan Prislista. Totalpriset avser en sammanräkning av kostnad för varukorgen, kostnad för fullserviceavtal samt supportavtal avseende styrsystemet under fem år och kostnad för utbildning. Anbudssumman räknas ut efter avdrag från totalpriset enligt bilagan Utvärdering vid referensbesök. Antalet läkemedelsautomater som utvärderas är sex stycken, men antalet service- och supporttjänster som utvärderas är en. För att erhålla en rättvisande bild av den totala anbudskostnaden måste antalet service- och supporttjänster som ligger till grund för anbudssumman vara densamma som antalet läkemedelsautomater. För att säkerställa en fungerande drift måste service ske på samtliga köpta läkemedelsautomater och därför måste SLL:s avsikt vara att köpa lika många service- och supportavtal som de köper läkemedelsautomater. Det är osannolikt att SLL avser att teckna serviceavtal för endast en av sex maskiner. Om anbudssumman beräknas för service och support avseende sex stycken läkemedelsautomater har bolaget lämnat anbudet med faktiskt lägst pris.

Även i de fall underhåll sker med hjälp av SLL:s egen personal är utvärderingen felaktigt utformad då kostnader för reservdelar inte räknas med. Enligt 12 kap. 1 § LOU ska samtliga kostnader beaktas för att avgöra vilket anbud som är mest ekonomiskt fördelaktigt. Det finns en flik för reservdelar i prislistan, men den ingår inte i utvärderingen och redovisas inte heller i anbudssammanställningen. Om samtliga kostnader hade räknats med hade bolaget haft det lägsta anbudet och skulle rätteligen ha antagits som leverantör. Bolaget har därför lidit skada på grund av den felaktiga utvärderingsmodellen.

Även om rätten anser att förfrågningsunderlaget är utformat enligt LOU har upphandlingen inte genomförts på rätt sätt då utvärderingen inte skett enligt förfrågningsunderlaget. I anbudsbilagan anges att anbudsgivarnas utrustning

ska bedömas vid referenssite. SLL äger rätt att inte genomföra besök vid referenssite om priset är så högt att anbudet inte kan vinna framgång i upphandlingen. Det står däremot inte att man kan välja att inte utvärdera anbud som ligger bäst till prismässigt. Om anbudspriset hade beräknats korrekt skulle bolaget ha haft lägst totalpris och därför skulle bolagets utrustning ha utvärderats vid ett referensbesök. I tilldelningsbeslutet anges att eftersom bolaget inte kan erhålla lägst pris även i det fall fullt avdrag ges har man enbart gjort en begränsad utvärdering av Health Techs utrustning för att kontrollera att inga uteslutningsgrunder förelåg. Vid det besöket har man inte följt mallen för utvärdering och inte heller dokumenterat besöket. Eftersom utvärderingen inte enbart kunde leda till prisavdrag, utan också till att anbudet förkastades om något krav inte uppfylldes, måste utvärdering ske enligt bilagan Utvärdering vid referensbesök. Samtliga kriterier som kan medföra att anbudet förkastas måste utvärderas och för att upphandlingen ska anses som öppen måste utvärderingen dokumenteras och resultatet vara offentligt. Vid förfrågan har SLL uppgett att ingen utvärdering har gjorts och att dokumentation därför inte finns. Upphandlingen brister därmed i transparens.

Health Techs anbud uppfyller inte samtliga ställda ska-krav. Anbudet uppfyller inte kravet i punkt 3.1.3 på att tydlig ljusmarkering ska indikera avsedd lagerplats vid alla uttag. Ljusindikering finns endast per låda, inte för varje lagerplats i hyllan. Bolagets tolkning av begreppet lagerplats är helt i linje med den vedertagna tolkningen att ”med lagerplats avses en fysisk placering för en artikel i ett lager. Anges ofta som en adress uttryckt som radhylla-fack.” (lagerstyrningsakademien.se). Även Silf Competence, som är Sveriges och Nordens ledande utbildningsaktör inom inköp, logistik, offentlig upphandling, affärsförhandling och juridik har samma definition av lagerplats. I en låda med flertalet fack är varje fack att betrakta som en enskild lagerplats. Begreppet bör alltså tolkas som att en lagerplats är platsen för varje enskild artikel.

I förfrågningsunderlaget finns ingen definition av vad som avses med lagerplats. För att kunna tolka kravet måste man se till syftet med det. Varje rimligt informerad och normalt omsorgsfull leverantör måste inse att syftet är att en tydlig ljusmarkering ska guida användaren till aktuellt läkemedel för att minimera risken att fel läkemedel plockas ur automaten och ges till patient. Denna tolkning styrks av att det i anbudsinvjudan anges att syftet med upphandlingen är att säkerställa en resurseffektiv och säker läkemedelshandtering. En ljusindikering som endast indikerar en låda där det förvaras flera olika läkemedel ökar risken för att fel läkemedel plockas. En sådan ljusindikering kan heller inte anses vara tydlig, då den endast visar avsedd låda, inte avsedd lagerplats i lådan. Health Tech använder sig istället av en sifferkombination för att guida till rätt lagerplats. Den guidar till ett specifikt fack i lådan, inte till hela lådan. Detta talar ytterligare för att varje fack ska tolkas som en specifik lagerplats. Sifferkombinationen kan inte heller anses tydlig.

Dessutom finns ingen ljusindikering alls för lagerplats på Health Techs kylskåpslå. Uttag av kylvaror som är kopplade till kylskåpslåset styrs också av läkemedelsautomaten. Alltså uppfylls inte kravet på ljusindikering via avsedd lagerplats. Det räcker inte med att Health Tech intygat att de uppfyller samtliga ska-krav, eftersom ljusindikering och tydlighet i funktion var ett av kriterierna som skulle utvärderas vid referensbesöket och som även kunde leda till att ett anbud förkastades. Därför måste SLL självt kontrollera att kravet uppfylls. Att detta inte gjorts visar ytterligare att utvärdering vid referenssite inte genomförts i den omfattning som krävs för att säkerställa att samtliga ska-krav uppfyllts. Enligt Health Techs manual för läkemedelsautomat version 2.0, som är giltig från och med den 1 juni 2017, finns inte ljusmarkering vid deras kylslås.

Det kan inte uteslutas att det skulle visa sig att fler kriterier inte uppfylls om en riktig utvärdering hade gjorts av en referensgrupp enligt förutsättningarna i förfrågningsunderlaget.

SLL yrkar att ansökan ska avslås. För det fall att förvaltningsrätten anser att SLL:s utvärdering medför skäl för ingripande är det en tillräcklig åtgärd att rättelse vidtas på så sätt att en ny utvärdering genomförs. Till stöd för sin inställning anför SLL bland annat följande. Upphandlingen har genomförts i enlighet med de grundläggande EU-rättsliga principerna och LOU. Prövning och utvärdering av inkomna anbud har skett i enlighet med utvärderingsmodellen. Vinnande anbudsgivare har uppfyllt samtliga ska-krav. För det fall att brister skulle föreligga är de inte av sådan art eller omfattning att kraven i LOU har åsidosatts. Bolaget lider inte, eller riskerar inte att lida, någon skada. Grund för ingripande enligt LOU föreligger inte.

De tilldelningskriterier som utvärderas i upphandlingen är ”Totalt pris” och ”Kvalitet”. Tilldelningskriteriet ”Totalt pris” beräknas genom att anbudsgivarna fyller i upphandlingsbilagan Prislista. Prisbilagan innehåller de fyra flikarna *3.1 Varukorg*, *3.2 Tillbehör och reservdelar*, *3.3. Service- och supporttjänster* och *3.4 Utbildning*. Anbudsgivarna ska fylla i flikarna enligt de instruktioner som följer av varje flik. Sedan sker en sammanräkning av offererade kostnader för varukorg, kostnad för fullserviceavtal samt supporteravtal avseende styrsystemet under fem år och kostnad för utbildning av 2 superanvändare, 2 medicintekniker samt 2 systemadministratörer. Varje anbuds jämförelsepris beräknas därefter genom att Totalt pris justeras med ett prisavdrag i förhållande till uppfyllda kriterier avseende Kvalitet. Det anbud som efter utvärdering erhåller lägst jämförelsepris utgör det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

Två anbudsgivare, bolaget och Health Tech AB, inkom med anbud i upphandlingen. Båda uppfyllde samtliga ställda kvalificeringskrav och gick vidare till nästa steg i prövningen. En initial utvärdering av anbudspriser visade dock en signifikant skillnad mellan anbudsgivarnas offererade priser. Totalt pris för bolaget var så högt i förhållande till Health Techs att även om bolagets anbud erhållit högsta betyg på samtliga utvärderingskriterier i

kvalitetsbedömningen hade bolaget ändå inte kommit ifråga för tecknande av avtal. Referensbesök genomfördes således på Health Techs angivna referenssite i syfte att säkerställa att inga uteslutningsgrunder förelegat.

Såvitt SLL förstår gör bolaget gällande att den offererade kostnaden för service- och supporttjänster i Flik 3.4 rätteligen bör multipliceras med 6, trots att ingen sådan instruktion kan utläsas ur vare sig prisbilagan eller övriga delar av upphandlingsunderlaget. Det är inte riktigt som bolaget gjort gällande att antalet service- och supporttjänster som ligger till grund för anbudssumman måste vara detsamma som antalet läkemedelsautomater för att en rättvisande bild av den totala anbudskostnaden ska erhållas. Prisbilagens flikar 3.3 och 3.4 saknar kolumnen ”Antal”. Anbudsgivare ska i dessa flikar endast ange samtliga priser för respektive rad. Offererade priser i dessa flikar ska således inte multipliceras med något av SLL angivet ”Antal”. Offererade priser på respektive rad i flikarna 3.3 och 3.4 ska istället, i enlighet med instruktion i upphandlingsunderlaget, endast summeras och denna summering utgör totalkostnaden för de två respektive flikarna. Det har inte varit SLL:s avsikt att köpa lika många service- och supportavtal som läkemedelsautomater. SLL anger i anbudsinbjudan att inga avropsvolymgaranteras. Detta eftersom SLL omöjligen på förhand kan förutse exakt i vilken utsträckning det kommer att finnas behov av underhållstjänster. Bolaget har inte erbjudit lägst totalt pris och rätteligen inte tilldelats kontrakt.

Det bestrids vidare att utvärderingen skulle vara felaktigt utformad på grund av att kostnader för reservdelar inte medräknas i utvärderingsmodellen. I upphandlingsunderlagets förlaga för service- och supportavtal specificeras att kostnader för både reservdelar och förbrukningsmaterial ingår i offererat pris för såväl samarbetsavtals som för fullserviceavtal. Anledningen till att SLL genom separat flik i prisbilagan även begär att anbudsgivare anger priser för reservdelar är att SLL vill ha en övergripande prisbild på kostnaden för just reservdelar. En sådan prisbild är av stort värde för SLL i de fall avropande enheter väljer att inte avropa serviceavtal utan väljer att nödvändig

service och underhåll ska utföras av enhetens egna medicintekniska ingenjörer.

Bolaget gör gällande att SLL vid referensbesöket hos Health Tech inte har följt instruktionerna i referensbilagan. Det åligger bolaget att visa att SLL brutit mot LOU och att bolaget lidit eller riskerat att lida skada som en konsekvens av detta. SLL har vid besök på Health Techs referenssite säkerställt att inga uteslutningsgrunder förelåg. Eftersom det endast har inkommit två anbud i upphandlingen och bolagets jämförelsepris ändå inte kunnat understiga Health Techs har det inte funnits anledning för SLL att utvärdera det fullständiga poängavdraget för Health Tech. En kvalitetsutvärdering kunde endast ha en påverkan på anbudsgivarnas jämförelsepris i minskande riktning. SLL kunde nöja sig med att genom utvärdering konstatera att samtliga obligatoriska kriterier uppfylldes och erhöll minst 1 poäng. Även om förvaltningsrätten skulle anse att SLL borde ha genomfört en fullständig utvärdering av Health Techs anbud har bolaget ändå inte lidit någon skada, då en fullständig utvärdering endast kunnat leda till ett lägre jämförelsepris för Health Tech.

Health Techs offererade utrustning uppfyller kravet gällande ljusmarkering i avsnitt 3.1.3. Bolagets definition av begreppet lagerplats bestrids. Begreppet har i upphandlingsunderlaget medvetet lämnats förhållandevis odefinierat för att förhindra att tänkbara men ej förutsedda lösningar inte ska behöva uteslutas i onödan. Det finns inget krav i upphandlingen som anger att ljusindikeringen måste hänvisa till rad, hylla och/eller fack. De lådor med ljusindikatorer som Health Tech offererat faller mycket väl inom definitionen för lagerplats. Det bestrids vidare att det inte skulle finnas någon ljusindikering för lagerplats på Health Techs kylskåpslås. Health Tech har genom upphandlingens elektroniska svarsformulär intygat att det uppfyller samtliga obligatoriska krav och förutsättningar i förfrågningsunderlaget. Ifråga om kylskåpslåset har bolaget bifogat vad som får antas vara en av Health Techs

anbudsbilagor till en annan upphandling. Bilagan har ingen koppling till upphandlingen och saknar relevans för den aktuella överprövningen. Det föreligger inga skrivningar i Health Techs anbud i upphandlingen som tyder på att ljusindikering saknas för det offererade kylskåpslåset.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Aktuella bestämmelser

Lagen (2007:1091) om offentlig upphandling har den 1 januari 2017 upphävts och ersatts med lagen (2016:1145) om offentlig upphandling. Av övergångsbestämmelserna framgår dock att den upphävda lagen gäller för sådan upphandling som påbörjats före ikraftträdandet.

Enligt 1 kap. 9 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Allmänna utgångspunkter

Överprövning enligt LOU utgör en kontroll, utifrån de omständigheter som sökanden anfört, av att den upphandlande myndigheten har följt de grundläggande principerna i LOU samt övriga bestämmelser i lagen. Det ankommer inte på förvaltningsrätten att göra en ny utvärdering eller att i övrigt pröva lämpligheten av den upphandlande myndighetens beslut. Den upphandlande myndigheten har vidare, inom ramen för de grundläggande principerna, en mycket stor frihet att utforma sitt förfrågningsunderlag.

Förvaltningsrättens bedömning

Beräkningen av anbudssumman

Bolaget har gjort gällande att hela kostnaden för kontraktet inte har tagits med i utvärderingen och angett att antalet service- och supporttjänster som ska ligga till grund för anbudssumman måste vara densamma som antalet läkemedelsautomater, det vill säga sex stycken. SLL har invänt att det inte finns något stöd i förfrågningsunderlaget för att beräkna anbudssumman på det sättet och att det inte heller varit dess avsikt att upphandla lika många service- och supportavtal som antal läkemedelsautomater.

Förvaltningsrätten konstaterar att det inte framgår av förfrågningsunderlaget i upphandlingen att priset för service och support vid beräkningen av anbudssumman ska multipliceras med något antal. Det har inte heller på annat sätt framkommit att SLL avsett att upphandla ett större antal av dessa tjänster än de som beräknats. Med hänsyn härtill är inte visat annat än att SLL följt förfrågningsunderlaget vid beräkningen av anbudssumman. Något skäl för ingripande enligt LOU föreligger därför inte på denna grund.

Utvärderingsmodellen

Bolaget har anfört att det föreligger brister i utvärderingsmodellen på den grunden att samtliga kostnader inte beaktas vid utvärderingen och att det inte framgår i vilken utsträckning de olika modellerna för underhåll beräknas användas. Bolaget har därvid angett att det finns en flik för reservdelar i prislistan, men att den inte ingår i utvärderingen och inte redovisas i anbudssammanställningen. SLL har invänt att kostnader för både reservdelar och förbrukningsmaterial ingår i offererat pris för samarbetsavtal och fullserviceavtal och att SLL har begärt att priser för reservdelar även anges i separat flik i prisbilagan för att SLL vill ha en övergripande prisbild av kostnaden.

LOU ger inte närmare besked om hur ett förfrågningsunderlag ska vara utformat eller hur en utvärderingsmodell ska vara konstruerad utöver vad som kan sägas komma till uttryck i de allmänt hållna bestämmelserna i LOU. I kraven på likabehandling, förutsebarhet och transparens får anses ligga att en utvärderingsmodell ska vara så utformad att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat, det vill säga att det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt ska antas. Högsta förvaltningsdomstolen har i RÅ 2002 ref 50 uttalat att de skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade ändå får godtas under förutsättning att de principer som bär upp lagen om offentlig upphandling och gemenskapsrätten inte träds för när.

Förvaltningsrätten konstaterar att det av förfrågningsunderlaget tydligt framgår att det pris avseende reservdelar som efterfrågas i prislistan inte kommer att utvärderas. Det har heller inte framkommit att offererade aktuella priser skulle ha påverkat utvärderingen av inkomna anbud. Enbart den omständigheten att SLL efterfrågat ett pris som inte varit avsett att utvärderas innebär enligt förvaltningsrättens mening inte en sådan brist i förfrågningsunderlaget att SLL kan anses ha agerat i strid med bestämmelserna i LOU. Inte heller har bolaget visat att kostnaden för serviceavtal inte utvärderas i tillräcklig utsträckning eller att SLL borde ha angivit tydligare i vilken utsträckning de olika modellerna för underhåll beräknas användas. Skäl för ingripande föreligger därmed inte heller på denna grund.

Utvärderingen

Bolaget har anfört att SLL har agerat felaktigt vid utvärderingen av anbudena genom att inte ha följt utvärderingsmallen vid referensbesök hos vinnande anbudsgivare och inte ha dokumenterat referensbesöket. SLL har angett att utvärderingen vid referensbesöket hos vinnande anbudsgivare har syftat till att säkerställa att inga uteslutningsgrunder föreligger, eftersom bolagets totala pris varit så högt att även om dess anbud vid en utvärdering fått högsta

betyg på samtliga kriterier hade bolaget ändå inte kommit ifråga för tecknande av kontrakt.

Av anbudsinvändningen punkt 7 (Prövning och utvärdering av anbud) framgår bland annat följande.

I punkt 7.1 (Anbudsprövning) anges följande. Prövning och utvärdering av anbudsgivare och anbud sker i följande separata steg.

- Formalia
- Krav på anbudsgivare (kvalificering)
- Prövning av krav på anbudet
- Utvärdering

En anbudsgivare/ett anbud som inte klarar ett steg kommer inte att gå vidare till nästa.

I punkt 7.2 (Utvärdering av anbud) anges följande. Förfrågningsunderlaget innehåller ett antal utvärderingskriterier. Utvärderingskriterierna av typen ”deklaration” besvaras av anbudsgivaren. SLL kommer i utvärderingen att verifiera dessa. Utvärderingskriterierna av typen ”bedömning” utvärderas av SLL. Bedömningskriterier kommer att utvärderas vid referensbesök. Bedömningsgrunderna för respektive kriterier finns beskrivna i bilaga 3 (*Mall för utvärdering vid referensbesök*). Vid utvärdering deltar verksamhetsrepresentanter och eventuella andra berörda discipliner.

I punkt 7.3 (Referensbesök) anges följande. I syfte att utvärdera anbudsgivarens offererade utrustning kommer referensbesök att ske. Vid detta besök önskar vi se LMA, FHS och styrsystem i kliniskt bruk, förevisade av användarna på referenssiten. Anbudsgivaren ska i bilaga 2 (*Referenssite*) som bifogas anbudet ange lämplig referenssite för studiebesök.

Planering av referensbesök görs av SLL och grundas bland annat på till utrustningens lämplighet för avsett ändamål samt tillgängliga resurser.

Anbudsgivaren kommer snarast efter genomgång av uppfyllandet av obligatoriska krav alternativt anbudsprövning och minst en vecka i förväg att meddelas slutliga tider för genomförande av referensbesök.

Om det under utvärderingen visar sig att samtliga obligatoriska krav inte uppfylls – trots att de besvarats jakande i det elektroniska svarsformuläret – har SLL rätt att inte genomföra eller slutföra referensbesöket. SLL äger samma rätt för den händelse att det offererade priset gör att anbudet saknar möjlighet att vinna framgång i upphandlingen. SLL:s beslut att inte genomföra eller slutföra referensbesök meddelas (om aktuellt) anbudsgivaren snarast möjligt.

Kontakter i samband med referensbesök sker genom av SLL angiven kontaktperson för upphandlingen.

I punkt 7.4 (Grund för tilldelning) anges följande. Tilldelningsgrund är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Följande tilldelningskriterier kommer att utvärderas.

(a) Totalt pris

(b) Kvalitet

Tilldelningskriteriet ”Totalt pris” avser en sammanräkning av kostnad för Varukorgen, kostnad för fullserviceavtal samt supportavtal avseende styrsystemet under fem år och kostnad för utbildning av 2 superanvändare, 2 medicintekniker samt 2 systemadministratörer.

Tilldelningskriteriet ”Kvalitet” avser flera underkriterier, vilka framgår dels av Svarsbilaga utvärdering, dels i bilaga 3 (*Mall för utvärdering vid referensbesök*), där även viktning av respektive kriterium (avdrag) framgår.

Varje anbuds jämförelsepris uträknas genom att Totalt pris justeras med ett prisavdrag i förhållande till uppfyllda kriterier avseende Kvalitet.

Det anbud som efter utvärdering erhåller lägst jämförelsepris utgör det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, Om jämförelsepris är detsamma för flera anbudsgivare, kommer den anbudsgivare som har lägst Totalt Pris att tilldelas kontraktet. I det fall Totalt pris är detsamma kommer lottning att tillämpas för särskiljning av anbudet.

Av förfrågningsunderlaget framgår att bedömningskriterier kommer att utvärderas vid referensbesök samt att bedömningsgrunderna för respektive kriterium finns beskrivna i mallen för utvärdering vid referensbesök. Av den utvärderingsmallen framgår att betygsstegen för kriterierna kan vara 0 – 4 samt att anbud som erhåller 0 poäng på något av kriterierna inte kommer att antas för slutlig utvärdering. Det anges även hur stort det maximala prisavdraget för respektive kriterium är samt vilket prisavdrag som respektive betygssteg ger i förhållande till det maximala prisavdraget.

De är inte förvaltningsrättens uppgift att göra en ny utvärdering. Den upphandlande myndigheten får anses bäst lämpad att utvärdera lämnade anbud när en skönsässig bedömning krävs, så länge utvärderingen utgår från de grundläggande principerna och de krav som ställs i förfrågningsunderlaget. Värderingen får godtas om det inte finns uppenbara skäl till en annan bedömning. Endast direkta felbedömningar eller andra motsvarande brister bör leda till ett ingripande enligt LOU (se bland annat Kammarrättens i Jönköping dom den 4 februari 2009 i mål nr 5-09).

SLL har vidgått att utvärderingen av vinnande anbudsgivares anbud endast omfattat bedömningen av om anbudet erhållit minst 1 poäng avseende de kriterier som annars kunnat leda till en uteslutning av anbudet. SLL har således inte följt den i förfrågningsunderlaget angivna utvärderingsmodellen.

Förvaltningsrätten konstaterar att det åligger en upphandlande myndighet att i enlighet med principerna om transparens och likabehandling följa förfrågningsunderlaget vid utvärdering av anbuden i en upphandling. I förevarande fall har så inte skett. SLL har därmed agerat felaktigt vid den aktuella utvärderingen. Emellertid framgår av utredningen att bolagets offererade pris har varit så högt att anbudssumman hade överstigit vinnande anbudsgivares även efter en utvärdering där bolaget erhållit maximalt prisavdrag. SLL:s agerande kan därför inte anses ha medfört att bolaget lidit eller kunnat komma att lida skada. Mot denna bakgrund föreligger inte förutsättningar för ingripande enligt 16 kap. 6 § LOU.

Bolaget har även gjort gällande att SLL inte dokumenterat den utvärdering som gjorts vid referensbesöket hos vinnande anbudsgivare och att detta innebär att upphandlingen brister i transparens. Förvaltningsrätten konstaterar att utredningen i målet inte innefattar någon dokumentation som gjorts vid den aktuella utvärderingen. SLL har dock i målet redogjort för den begränsade poängsättning som skett vid referensbesöket. Enligt förvaltningsrättens mening får detta anses tillräckligt för att någon brist i transparens inte ska anses föreligga.

Mot bakgrund av det anförda finner förvaltningsrätten inte skäl för ingripande enligt LOU till följd av brister i utvärderingen i upphandlingen.

Bristande uppfyllelse av obligatoriska krav

Bolaget har även gjort gällande att vinnande anbudsgivares offererade utrustning inte uppfyller kravet avseende ljusmarkering i punkt 3.1.3 i förfrågningsunderlagets bilaga 2.

En av huvudprinciperna enligt LOU är att anbud som inte uppfyller förfrågningsunderlagets obligatoriska krav inte ska beaktas vid utvärderingen. Krav som anges i förfrågningsunderlaget måste således vara uppfyllda för att den upphandlande myndigheten ska kunna pröva anbudet. Den upphandlande myndigheten får inte heller ändra eller frånfalla uppställda krav, eftersom förfarandet då skulle bryta mot likabehandlingsprincipen och principen om öppenhet.

Av förfrågningsunderlagets Bilaga 2 (krav på utrustningen) punkt 3.1.3 framgår följande. Vid uttag av läkemedel ur läkemedelsautomat ska en tydlig ljusmarkering indikera avsedd lagerplats.

Förvaltningsrätten konstaterar att det aktuella kravet utgör ett obligatoriskt krav i upphandlingen. Bolaget och SLL är oense om hur begreppet ”lagerplats” ska tolkas. Enligt bolaget avser lagerplats platsen för varje enskild artikel, medan SLL anser att begreppet ska ha en vidare betydelse.

Förvaltningsrätten konstaterar att förfrågningsunderlaget i viss mån kan anses otydligt ifråga om begreppet lagerplats. Emellertid anser rätten att det finns utrymme för den tolkning som SLL gör av det aktuella begreppet. Det föreligger mot den bakgrunden inte tillräckliga skäl för att ifrågasätta den bedömning som SLL gjort att vinnande anbudsgivares offererade utrustning uppfyller kravet. Vad gäller det kylskåpslås som vinnande anbudsgivare offererat kan bolaget enligt rättens mening inte heller i målet anses ha visat att produkten inte uppfyller kravet avseende ljusmarkering. Skäl för ingripande på denna grund föreligger därmed inte.

Förvaltningsrätten anser sammanfattningsvis att vad bolaget anfört i målet inte utgör skäl för ingripande enligt LOU. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Eva Norling
Rådman

Föredragande har varit Sara Thelin.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.